

DM's · Djøf's

Forskerforum

AKTUELT

MAGASINET

NAVNEWYT

DEBAT

OM

FORSKERFORUM

VIS FLERE +

Forside > Magasinet > 2021 > 344 > Udflytningsplan er reelt en ny dimensionering

Udflytningsplan er reelt en ny dimensionering

Universiteterne skal skære optaget i de store byer, men økonomisk set vil det bedre kunne betale sig at lukke uddannelser frem for at flytte dem. Danske Universiteters direktør har mistanke om, at regeringen reelt ønsker færre universitetsuddannede.

AF LASSE HØJSGAARD

24. juni 2021

UDDANNELSE

DANSKE UNIVERSITETER

Det koster årligt AU 29 millioner kroner at have Institut for Forretningsudvikling og Teknologi liggende i Herning.

Foto: AU / Poul Ib Henriksen

Del denne artikel

Urentable uddannelser i satellitcampusser eller massedimensionering med alt, hvad det indebærer af nedskæring og uddannelseslukninger.

Det er i den grad valget mellem pest og kolera, som universiteterne står over for, hvis regeringsudspillet “Tættere på” bliver en realitet.

I udspillet foreslår regeringen, at optaget på universitetsuddannelser i de fire store byer (inkl. RUC og DTU) reduceres gradvist “med op til 10 procent”. I udspillet hedder det, at institutionerne vil kunne “vælge mellem at sænke deres optag i byerne eller at flytte uddannelsespladser uden for de fire største byer”. Formålet med udspillet er at modvirke centralisering og samlet set få uddannet flere.

Men spørgsmålet er, hvor reelt valget er. Fra de fleste universiteter lyder udmeldingen nemlig, at det ikke vil give mening at udflytte uddannelser. Udgiften ved at etablere og drifte små enheder er meget større end den økonomiske ramme, regeringen har lagt op til.

“Mit bedste bud vil være, at det bliver meget få uddannelser, der flytter ud. Ikke mindst når man ser på den økonomi, der er bag. Der er smådriftsulemper ved decentrale uddannelser. For eksempel kan man se, at det er dyrere for SDU at drive campus i Sønderborg end i Odense”, siger Danske Universiteters direktør, Jesper Langergaard.

Udflytning giver underskud

Med udspillet følger en pose penge. 600 millioner til etableringsomkostninger. Dertil kommer et øget driftstilskud til uddannelserne uden for de store byer – dels et taxameterløft på 5 procent, dels et øget grundtilskud på 4 millioner til campussen. Penge, som i øvrigt findes andre steder i systemet, for eksempel på uddannelsernes markedsføring.

Et eksempel fra AU illustrerer dog, at det øgede driftstilbud på ingen måde dækker omkostningerne. AU's uddannelsesdrift i Herning koster hvert år universitetet 29 millioner kroner. Med de forhøjede tilskud vil AU kunne indkassere i alt 4 millioner ekstra. Et økonomisk plaster, der altså på ingen måde dækker omkostningerne. Det viser udregninger, AU selv har offentliggjort.

Problemet bekræftes på SDU, der har uddannelser på 4 satellitcampusser. Universitetsdirektør Thomas Buchvald Vind fortæller i Akademikerbladet, at et regionalt taxameter skal forhøjes med 45-50 procent, for at det kan løbe rundt.

“Eksemplerne viser, at det ikke hænger sammen økonomisk. Universiteterne får intet rationale for at flytte uddannelser ud i landet – de vil simpelthen ikke have råd. Og dertil kommer, at man ikke bare kan opsplitte forskning og uddannelse, hvis det da skal være forskningsbaserede uddannelser”, siger Jesper Langergaard.

AE HÅBER, UDSPILLET GIVER FÆRRE AKADEMIKERE

I dette forår kom Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) med en analyse, der forudser, at arbejdsmarkedet i 2030 vil være i ubalance. Kort fortalt vil der mangle 99.000 faglærte og et mindre antal med henholdsvis kort og mellemlang videregående uddannelse. Til gengæld vil der være et overskud af ufaglærte (51.000) og akademikere (25.000).

I det lys glæder AE sig over regeringens udflytningsplan, fortæller chefanalytiker Mie Dalskov Pihl.

“I vores fremskrivning kan vi se, at vi vil mangle folk med korte og mellemlange videregående uddannelser. Og hvis vi lokaliserer nogle af de uddannelser i andre byer, kan det være, at det er nemmere at rekruttere folk til de uddannelser”, siger hun.

Skulle udflytningsplanen resultere i færre universitetsuddannede, som flere universiteter melder ud, vil det også være godt.

“At folk vælger kortere uddannelser i stedet for en lang videregående uddannelse, det er et af vores ønsker. Og hvis universiteterne vælger at nedlægge nogle uddannelsespladser, så håber vi jo, at de kigger på, hvilke uddannelser der uddanner til størst ledighed”, siger Mie Dalskov Pihl.

Mistanke om ønske om dimensionering

Også etableringstilskuddet får kritik for at være utilstrækkeligt. I udspillet nævner regeringen 25 konkrete videregående uddannelser, man ønsker etableret i mindre byer – herunder en lægeuddannelse i Køge, en tandlægeuddannelse i Hjørring og en dyrlægeuddannelse i Foulum.

En ide om, hvor dyrt det er at etablere faciliteter for den slags uddannelser, får man fra Asger Lundorff Jensen, institutleder ved Institut for Klinisk Veterinærmedicin ved KU. Han henviser i Universitetsavisen til bygningen af et nyt dyrehospital ved dyrlægeuddannelsen på amerikanske Purdue University. Den forventede pris er 108 millioner dollars – omkring 660 millioner kroner.

Det fremgår ikke, hvordan embedsmændene har regnet sig frem til omkostningerne ved udflytningerne. Men de har i hvert fald ikke spurgt universiteterne, hvad de tror, det vil koste.

“Universiteterne har overhovedet ikke været inddraget. Og jeg synes egentlig, det er lidt arrogant, at man ikke inddrager dem,

det vedrører, men bare flytter rundt på uddannelser som brikker i et spil uden at undersøge, om det reelt er muligt”, siger Jesper Langergaard.

Ifølge regeringens udspil er det frivilligt, om universiteterne vil genoprette de lukkede uddannelsespladser uden for byen eller lade være. Tror du, regeringen i virkeligheden har et ønske om, at der skal uddannes færre ved universiteterne?

“Det er svært at se det på anden måde, når man har skruet finansieringen sammen på en måde, der faktisk umuliggør, at det kan lade sig gøre af flytte uddannelserne ud”, siger Jesper Langergaard.

UNIVERSITETERNES MODPLAN: KOLLEGIER I PROVINSEN

Som en slags modsvar til regeringens udspil om at flytte uddannelser ud af de store byer har Danske Universiteter lanceret et forslag om ”uddannelseskollegier”.

Ideen er at etablere 10 kollegier med plads til 100 studerende forskellige steder i Danmark. Her kan studerende bosætte sig i forbindelse med praktik, eller hvis man samarbejder med lokalt erhvervsliv i forbindelse med projekter, speciale eller ph.d.-studier.

“Vi vil skabe uddannelseskollegier, som både løfter det lokale erhvervsliv og får flere studerende ud i områder, hvor de er efterspurgt og kan finde beskæftigelse efterfølgende. Med dette forslag kommer

vi tættere på målet end den tvungne udflytning af enkelte uddannelser”, udtaler Anders Bjarklev, formand for Danske Universiteter.

Studerende skal tilbydes gratis ophold på uddannelseskollegierne, og der skal også være gæsteboliger for undervisere og forskere. Det første skal placeres i Skiveområdet med DTU som initiativtager, hedder det i pressemeddelelsen.

“Vi kan blive bedre til at udvælge, hvem vi vil have”

Ifølge forsknings- og uddannelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen er det ikke en målsætning, at der bliver færre universitetsuddannede. Til gengæld antyder hun i sit svar på Forskerforums spørgsmål, at træet med uddannelser måske godt kunne trænge til en rystetur.

“Jeg ser for mig, at flere tager en uddannelse med det her udspil. I forhold til fordelingen af, hvad folk læser, så er det ikke et mål at få færre akademikere, men vi kan blive bedre til at udvælge, hvilken slags akademikere vi skal have, og til at fordele dem rundt om i landet”, siger Ane Halsboe-Jørgensen.

I har sat 600 millioner kroner af til at finansiere udflytning og etablering af 3.000 uddannelsespladser og udflytning af 15.000 universitetspladser. Er det nok?

“Jeg kan godt forstå, at man beder om ekstra penge, når man er den, der sidder med budgettet. Men vi har sat 600 millioner af plus et forhøjet taxametertilskud og forhøjet grundtilskud i udspillet, og så forhandler vi med de politiske partier om, hvad det skal blive i sidste ende”.

I oplægget er der tilføjet en parentes om, at optagsbegrænsningerne i de store byer kan have “enkelte undtagelser”. Det er ligeledes op til de politiske forhandlinger om udspillet at definere, om nogle campusser, områder eller enkelte uddannelser skal fritages for begrænsningen.

Men bliver det op til universiteterne selv, har KU-rektor Henrik Wegener allerede givet en klar indikering af, hvem der kommer til at holde for i den voldsomme beskæring, der kan blive tale om.

“Vi kommer ikke til at udflytte i stor stil, vi kommer til at nedlægge. Vi kommer til at nedlægge uddannelser, der i forvejen er meget små”, siger Henrik Wegener i et interview med Politiken og henviser som eksempel til tyskstudiet, som er svært nok at besætte, selv om det ligger i København.

De politiske forhandlinger om regeringens udspil var ikke færdige ved redaktionens slutning.

LÆS MERE

**Forskerarbejdspladser
kræver “kritisk masse”**

Deltag i debatten. Skriv en kommentar

Indtast dit fulde navn

Skriv din kommentar

Indtast din e-mail

SEND KOMMENTAR

LÆS LIGNENDE

Afvisning, ydmygelse og taknemmelighedsgæld

Humanioraansatte i oprør: Hvorfor mister vi flest studiepladser?

Uddannelse er en gave

Forskningen får sin BNP-procent – og så alligevel ikke helt

LÆS OGSÅ

18. november 2021

Overdragelsen af den skandaleramte Niels Bohr-bygning udskydes igen – nu til juli 2022

16. november 2021

CBS hænger på regningen for ulovligt engangsvederlag til afdøet rektor

MEST LÆSTE I DENNE MÅNED

11. november 2021

1.

Topforsker anklager KU for at være i lommen på landbrugslobbyen

Claus Baggersgaard

05. november 2021

2.

Trods fiasko-evaluering: DTU står fast på aftenundervisning til kl. 22

Thomas Bøttcher

5. november 2021

**Trods fiasko-
evaluering: DTU
står fast på
aftenundervisning
til kl. 22**

16. oktober 2021

**KU vil nedlægge
1.600
studiepladser:
Parti bag aftale
undrer sig**

16. oktober 2021

3.

**KU vil nedlægge 1.600
studiepladser: Parti bag aftale
undrer sig**

Thomas Bøttcher

22. april 2021

4.

De tjener mest

Claus Baggersgaard

11. november 2021

5.

**Embedsmand tager en
forskertørn**

Lasse Højsgaard

Vil du opdateres på, hvad der sker?

Indtast e-mail

TILMELD

Læs om tilmeldingen →

Forskerforum – DM

Peter Bangsvej T | 38 15 66 55

30 M |

2000 forskerforum@dm.dk

Frederiksberg

Forskerforum.dk

Om

Forskerforum

Redaktionen

Annonceinformationer

Oplagstal

Cookiepolitik

Privatlivspolitik

